

ŠESTNÁCT PŘÍHODY Z CEST

a jiné životní prkotiny

VÁCLAV KLEIN

ZCESTNÉ PŘÍHODY Z CEST

Václav Klein

**ZCESTNÉ PŘÍHODY Z CEST
a jiné životní prkotiny**

Václav Klein

Text © Václav Klein, 2013 - 2016

Grafická úprava a sazba © Lukáš Vik, 2017

Obálka © Mike Birch, studio Rambla, 2016

1. vydání © Lukáš Vik, 2017

ISBN ePub formátu: 978-80-7536-121-9 (ePub)

ISBN mobi formátu: 978-80-7536-122-6 (mobi)

ISBN PDF formátu: 978-80-7536-123-3 (PDF)

Konverze do elektronických formátů:

webdesignér Lukáš Vik

<http://www.lukasvik.cz>

Slovo úvodem

V díle „Scestné příhody z cest a jiné životní prkotiny“ přichází autor opět se svébytným a lidově humorným dílem, v kterém ho doprovázíme po životních cestách, okořeněných humorem jemu vlastním. Sám sebe nebere vážně, jeho názory a řešení problémů vyvolávají často úsměv. Přes vážné události a příběhy tvorba pobaví, čtenář má pocit, že sedí s autorem „vis á vis“ a poslouchá jeho vyprávění.

Mgr. Jarmila Kokojanová

Poutníková píseň

*Rozhod se chlapec jít do světa,
na zádech krosničku měl,
z ní řídké plátno mu prosvítá,
zpočátku cestou si pěl*

*S očima dokořán, s maličkou duší,
míti strach z neznáma, to se nesluší,
pár buchet od mámy a pytel přání,
co ho v světě čeká, to neměl zdání*

*Rozpřáhl náruč svou široce,
vše nové obejmout chtěl,
však nesnil a přemýšlel hluboce,
přes krásy neznámé, v mysli své bděl*

*Snadné to nebude, v nitru už tuší,
máminy rady mu zní dosud v uších,
poutníka vítají v krajině cizí,
s úlevou mávají, když opět mizí*

*Je těžké domlouvát se v řeči jiné,
než se ji naučíš, čas kolem plyne,
domáci před sebe staví vždy zed',
jsi pro ně exotem, nediv se teď*

*Po letech vrací se zralý muž domů,
těší se na květy, aleje stromů,
na vůni luk a zeleň lesů,
tak ahoj, přátelé, já zážitky nesu*

*Na rtech ti uvázne jediná věta,
komu chceš vyprávět o divech světa,
tvým mrtvým přátelům, cizím teď lidem,
koho to zajímá, ber změny s klidem.*

Cesta k Vikingům

Přípravy

Dny, týdny, měsíce běží monotónně za sebou, jeden den připadá člověku stejný jako ten včerejší. Nebýt změn v přírodě, ani si neuvědomíme, jak čas utíká. Najednou se ale zjistí, že se blíží čas dovolené a nastane cestovní horečka.

Jinak normální člověk začne bláznit. Dělá plány, aby je hned zavrhl, protože to finanční situace nedovolí, neklid a nervozita přepadne celé rodiny a dosud harmonické soužití je to tam. Klid nastane, až to těžké rozhodnutí – kam letos pojedeme – padne.

Když jsou děti malé, je to celkem jednoduché, protože v této vývojové době je jedno, jestli se člověk rozhodne letět na Kanáry, anebo jet ke strýci do Němčiček na jižní Moravě. V obou případech začnou po hodině cesty děti otravovat s otázkami: „Tati! Jak je to ještě daleko? Už tam budeme? Kdy tam budeme?“ a podobně.

Ani moje rodina není výjimkou a bylo jednohlasně dohodnuto, že se pojedeme do Norska.

Jediný hlas, který pro to byl, byl můj. Ten se ale prosadil. Po takovém rozhodnutí začíná pro mne nejhezčí čas před dovolenou. Plánování cest, to je můj nejmilejší koníček.

Již ve snu vidím táhnout se kolem krásnou, divokou krajinu, jak ve filmech z vyprávění Jacka Londona, a otráví mne, když budík nemilosrdně začne zvonit, aby upozornil, že mám jít do práce.

Když jsem dokulhal do kanceláře s obvázanou nohou, domnívali se kolegové, že ji mám zlomenou. Neměl jsem! No, mohlo to být horší, měl jsem totiž v noci velice živý sen. V něm byla moje žena a paní ohrožována obrovským medvědem.

Já, Jakub, v perfektním indiánském oblečení, jsem tančil kolem medvěda a mával sekyrkou, koupenou den předtím v supermarketu. Rozmáchl jsem se nohou a nakopl zvíře perfektně do zadku. Místo, abych trefil měkký zadek medvěda, napálil jsem plnou peckou do zdi, u které stojí postel. Zlomil jsem si palec a leknutím a bolestí spadl na podlahu.

Manželka mi pohrozila, že jestli budu dále tak blbnout, tak raději bude spávat s naším pejskem

než se mnou. Považovala to za životu nebezpečné.

Pokud jde o rodinu, přenechávám nerad něco náhodě, proto jsem obstaral všemožnou literaturu, abych se o neznámé zemi informoval. Vikingové a Norsko jsou přece plní tajů a báchorek. Už ten původ Vikingů, pro Čechy trochu nepochopitelný, svádí k návštěvě.

Původně žil v Norsku jen obr jménem Ymli a kráva Audhumla. Žádný Adam a Eva! Ta kráva lízala kameny, na kterých vykryštovala z mořské vody sůl. Lízáním šutrů vylízala boha Búriho. Ten Búri měl syna Boriho. S kým? Není známo, asi s tou krávou. Proto asi v následujících letech nosili jejich potomci přilbu s rohy, že jo? Ten Bori měl s Bestlou, dcerou Ymliho, tři syny. Jeden z nich se jmenoval Odin a stal se hlavním bohem. Jak ten Ymli přišel k dceři, zůstává tajemstvím. Prý se narodila z jeho potu. Tedy, nechtěl bych k ní číchat při hygieně té doby.

V nějakém knižním průvodci jsem objevil poznámku, že Norsko oplývá rybami a cestovat tam bez rybářského vybavení je téměř hříchem. Do té doby mne chytání ryb vůbec nezajímalo.

Jediné ryby, kterými jsem se do té doby zabýval, byly zavináče a o těch vážně pochybuji, že se v tamních řekách vyskytují.

S opatřením rybářského vybavení nejsou problémy, nedělal jsem si s tím starosti. To dostanu v každém sportovním oddělení obchodních domů, ale co pak s ním? Jak s tím zacházet?

Odborná literatura nebo kurzy nepřicházely vzhledem k nedostatku času v úvahu. Náhodou běžel ještě v kině starý film „Stařec a moře“. Šel jsem na to dvakrát, to by mělo stačit.

V obchodáku jsem potom koupil pro každého člena rodiny levný rybářský set, vhodný sice pro děti, ale průvodce tvrdil, že chytat ryby v Norsku je velmi lehké, i děti prý to zvládnou. Ochotnému prodavači jsem oznámil, že pojedou s rodinou do zámoří a že se budeme muset živit tím, co ulovíme, takže k tomu potřebujeme opravdu dobré doplňky.

Prodavač mi navrhl různé vlasce, ale když jsem se k jeho překvapení rozhodl pro šňůru, tlustou asi jeden milimetr, potřásl hlavou na znamení nesouhlasu. Všiml si ostatního vybavení a nemohl si to dát dohromady. Jen si rezigno-

vaně povzdychl, když jsem mu vysvětloval, že se tam vyskytují také mečouni, na které by měla být rodina připravena.

Když jsme přišli z nákupu domů, vybalil jsem udici, v pokoji složil její části dohromady a začal, celý nedočkavý, k velikému gaudiu celé rodiny, cvičit na sucho.

Kdo se směje naposledy, ten se směje nejlépe, praví přísloví. Při prvním pokusu se zachytil háček, ještě samozřejmě bez návnady, o květináč. Při uvolnění se mi ho podařilo strhnout z regálku a černá mokrá půda se rozlila po novém bílém koberci. Žena, která se předtím málem zalkla smíchem, rázem zmlkla.

Při druhém hodu vykřikla starší dcerka, protože se jí háček nevysvětlitelným způsobem zachytil za ušní boltec. Při třetím pokusu opustila rodina pokoj a přenechala jej volný k dalšímu nacvičování.

Než se začalo stmívat, trefil jsem se bezpečně do balkonových dveří ze vzdálenosti osmi metrů. Tím byl praktický výcvik ukončen. Poškrábaný a popíchaný, s krvavými škrábanci na rukách, jako po boji s tygrem, ale šťastný, že už

mi to jde, jsem šel do postele. Zdálo se mi celou noc o lovu lososů. Člověk si nedovede představit, jaké kusy jsem tahal.

Příští den dělám přehled vybavení a s hrůzou zjišťuji, že nemáme žádný kotlík na vaření anebo ohřátí vody. Bez toho je život v divočině nemyšlitelný. Celé dopoledne jsem zoufale běhal po městě a bezúspěšně po obchodech hledal potřebnou věc.

Večer přišli na návštěvu přátelé. Jen tak při povídání jsem se jim svěřil o problému s kotlíkem.

„Počkej! Jak má vypadat?“ přerušil mne přítel. „Můžeš mi zhruba popsat, jaké máš představy?“

„Potřeboval bych malý, asi pětilitrový táborový kotlík, takový, jaký se používá při obvyklém čundru.“

„Něco podobného měli dnes ve velkoobchodě jako nabídku. Jestli chceš, tak ti to zítra přivezu.“

„Kamaráde! Ty jsi zlato, zachránil jsi mi dovolenou. Jasně, že to беру,“ nejrady bych mu padl kolem krku.

Druhý den v poledne jsem si odskočil z práce domů na oběd a hned se ptal na kotlík. Málem

mne ranila mrtvice, když mi žena beze slova ukázala do kouta, kde stál balík ve velikosti malého auta. Jestli v tom balíku byl kotlík, tak tam museli přibalit celý skautský oddíl.

Prsty se mi chvěly, když jsem přeřízl šňůry a začal vybalovat. Na konci stál uprostřed hromady z papíru a kartonů, jak zralá jahoda, emailovaný, asi třicetilitrový kotel. Vhodný jistě pro různé společenské akce, s houpacím grilovým roštem, trojnožkou a řetězem na pověšení. Celková váha asi 20 kilo. Vlastní ohniště je nad zlato, cena kotlíku to mohla potvrdit.

Dobrodružství začíná

V den odjezdu jsme nabalili auto až po střechu. Sám jsem se podivil, že se mi to podařilo. Kotel, babičku, dvě dospívající dcery a manželku. Ta musela sice mít nohy vystrčené z okna, protože pod sedadlem byl proviant na cestu, ale mimo pár posuňků, držení si špičky nosu, kterými chtěli jiní řidiči projevít vtipnost, nebyly cestou problémy. Až na ty nohy jsme byli nabalení celkem normálně, ve srovnání například s občany Holandska.

Holandskou invazi na letní dovolené jsme zažili již několikrát. Oni si vezou s sebou – mimo babičku – polovinu domácnosti. Kočku v přepravce a na střeše auta klec s kanárkem. Jinak se necítí v zahraničí jako doma.

První den jsme se dostali až v pozdních večerních hodinách někam nad Hamburg. Zastavil jsem již za tmy u motorestu, našli jsme si pro stan místo za křovím u plotu. Nafoukli matrace a zalehli. Babička a obě děvčata spaly v autě. Nikdo si jich nevšímal a tak mohly spát až do východu slunce a s ním také vstávaly.

Při sbalování stanu se ukázalo, že jsme pro stanování sice zvolili odlehlé místo, ale podle zanechaných stop, které byly jak vidět, tak i cítit, často navštěvované asi z jiných důvodů. Naštěstí byl stan poznamenan jen dvěma skvrnami, které se nám podařilo provizorně odstranit.

Cesta napříč Dánskem probíhala harmonicky. Zastávka, jídlo – zastávka, pití – zastávka, lidské potřeby. A mezi tím další neplánované pauzy, jelikož mladší dcerka nesnáší delší cesty a trpí nevolností.

K poledni jsme dosáhli cíle, přístav Hirtshals. Na molu nebyla ani noha. Na informační tabuli jsme našli náš trajekt, tím dostali jistotu, že jsme opravdu na správném místě, i když loď směr Kristiansand odplouvala až o půlnoci.

Lodi připlouly, odplouvaly, a protože to byly zcela nové zážitky, vystačil nám tento program na celý den. Bylo nám jen divné, že pro přejezd kanálu, který normálně trvá necelé dvě hodiny, bude naše loď potřebovat hodiny čtyři. Ale to jsem při objednávce nevěděl.

Schylovalo se k půlnoci, když se objevila naše loď. Obrovská, s poetickým názvem Stena Line,

rozzářená jak vánoční stromeček. Po nasměrování do lodního břicha jsme zaparkovali auto a vylezli po schodech na vrchní paluby.

Našli jsme tam restauraci, bistra, kafeterii, kiosek s různými věcmi a dali se zlákat na smørre-brød. Na obložené, fantasticky vypadající chlebíčky s rybami a krabíky.

Každý člen rodiny si vybral podle přání a před očima představy rajske many jsme se pustili do jídla. Po prvním soustu nám ztvrdly obličej, to nebylo k jídlu! Vše bylo sladké jak cumel. Rybičky se sladkou majonézou, hrozné překvapení. A bylo po chuti.

V sousedství sedícím Švédům to zřejmě vůbec nevadilo. Naložili plné talíře a pochutnávali si, až jim za ušima praskalo.

Po dvou hodinách plavby přišlo poznání, proč bude cesta tak dlouhotrvající. Někde uprostřed Skagerraku loď zastavila a maličko se houpajíc čekala. Netrvalo to ani půl hodinku a babička – která tvrdila, že je absolutně odolná i proti mořské nemoci, i když to bylo nyní poprvé, kdy byla na lodi, pražský parník Primátor Ditrich nepočítaje – stejně jako ostatní začala poněkud

v obličejích zelenat. Začínající nevolnost zamlouvala a vysvětlovala předešlým obloženým chlebičkem.

Ale držela se statečně. Když jsme v pět hodin ráno opouštěli loď na pevnině v Kristiansandu, byla již zcela v pořádku.

První dny mezi Seveřany

Dobrá nálada a nadšení nám vydržely celý den. Jeli jsme podél pobřeží západním směrem a trvalo půl dne, než jsme objevili malou loučku u břehu moře, kde výjimečně nestála cedule se zákazem stanování. Tu divočinu jsem si představoval trochu jinak. Ale, co, byl to teprve začátek.

Na řadu přišlo postavení stanového bungalovu. Vyložili jsme z auta potřebné věci a k večeru, poprvé na norské půdě zalehli, abychom dohnali noc na lodi. Z nervozity a neklidu jsme se převalovali se strany na stranu, než jsme konečně jeden po druhém usnuli.

Snil jsem opět o lodích, moři a rybách. V živém snu se mi náhle zjevil námořník, chlap jak hora, chytil mne za rameno a začal se mnou cloumat, až jsem se opravdu probudil.

No, servus! Venku před stanem opravdu někdo byl a škubal s provazy. Vyškrábal jsem se tedy ze stanu ven, připraven nasadit vlastní život na ochranu rodiny a spatřil jsem venkovsky oblečeného chlapíka, který mne rozhořčeně zavalil nesrozumitelnou řečí.

Po chvíli jsem pochopil, že se nacházíme na jeho privátním pozemku. Naznačoval mi tím, že máme odtamtud všichni zmizet.

Zkusil jsem mojí angličtinou vysvětlit, že je sobota a že v pondělí budeme pryč. Ukazoval jsem na děti a apeloval na cizincovu lidskost. Musel to být ale zatvrdlý Skandinávec, nechtěl mít pochopení. Vytáhl jsem tedy peněženku, a podívejme se! „Pan Viking“ kývnul hlavou, zamumlal něco, co znělo jako „Gud, till mandag!“ a natáhl ruku.

Nezaváhal jsem, uchopil nabízenou ruku, potřpal jí a peněženku zastrčil opět do kapsy.

Vesničan, poněkud zaražen, přešlápl rozpačitě párkrát z nohy na nohu, mávl rezignovaně rukou, otočil se a odešel. Šermoval rozčileně rukama, něco si ještě povídal, ale nebylo rozumět co.

První den byl skvělý, slunce příjemně hrálo a odráželo se v čisté vodě Severního moře, anebo to byla voda z Baltiku? V Skagerrském průplavu to není jisté. Rozhodl jsem se hned ten den vyzkoušet svoje rybářské umění. Celá rodina, mimo babičku, vytáhla udičky, sedla si vedle

mne na skálu a pokoušela své štěstí. Ryby, pokud tam byly, nechávaly třpytky a plíšky úplně bez povšimnutí.

V nevelké vzdálenosti kolem nás přechází malá skupina lidí, usadí se na útes naproti zátoky a začíná tam také rybařit. Po chvílce tahají rybku za rybkou a my stále nic. Asi tak po hodině, když jsme ztratili minimálně tři háčky na kamelech, povídá mi manželka vynervovaně: „Kubo! Člověče! Seber se a jdi se jich zeptat, jak to dělají. Jinak s takovou zemřeme hladý.“

Vytáhl jsem láhev whisky, kterou jsme propašovali přes hranice ke zdravotním účelům, a šel sbírat informace. Samozřejmě, byli to Holanďané! Lahvinku přijali s povděkem a dali mi za ni spoustu rad.

Za první jsem se dověděl, že ve vnitrozemí Norska není volné chytání ryb povoleno. Rybářský průkaz nemusí být, ale povolení se musí krajevě koupit. A v pstruhových a lososích oblastech není vůbec levné. Oproti tomu na mořském pobřeží a na moři je volné vše.

Za druhé! V moři se chytá na živou nástrahu, nejlépe na mušle, a předvedli mně, jak vy-

loupnutou mušli na háček připevnit. Dostal jsem od nich háčky i nitě na přichycení a pytlík čerstvě nachytaných ryb. Vrátil jsem se zpět s lahví, která byla poloprázdná, ale s úlovkem a coby znalec. Pak, pod rodinným dohledem, jsem podle návodu připravenou a připevněnou návnadu hodil do vody.

Zázrak! Něco zabralo! „Tati, tati! Ať ti to neutče!“ skákala děvčata kolem.

„Kubo, já to zabíjet nebudu,“ oznámila žena. „Na to se připrav!“

Počkal jsem chvíli, aby ryba měla čas návnadu spolknout, ten rybář ve filmu také vyčkával, a začal bojovat. Něco divokého na konci šňůry se caplovalo pod vodou, táhlo, škubalo vlascem a já celý vzrušený, zapocení nad očekávaným úlovkem jsem byl na okraji mrtvice. Na šňůře musela být nejmíň velryba.

Náhle to neznámé, stříbrné vyskočilo z vody. Trhl jsem udicí a ryba ležela před námi na skále. Ze strachu, že mi uteče, jsem se na ni vrhl. S taseným nožem jí udělal pár ran do hlavy a celý rozechvělý se rozhlédl po rodině, která mlčky přihlížela. Potom sklouzl můj pohled na úlovek.

Neuvěřitelné! Předě mnou ležel na kameni mrtvý netvor. Jen trochu větší sardinka, jestli měla víc než 30 cm od hlavy k ocasu, tak bych to přehnal. Zanechali jsme rybolovu a společně povečeřeli chléb s drůbeží paštikou.

V pondělí, jak jsem domorodci slíbil, jsme se s celou rodinou přesunuli o pár desítek kilometrů dále k Byglandsfjordu. Tam začala ta opravdová příroda. On to není pravý fjord, spíše horské jezero, ale jmenuje se tak. Voda ve fjordu byla průzračná, každý kamínek byl v hloubce vidět. Začalo pršet a nastalo chladno.

Vyjel jsem ze silnice na lesní cestu vedoucí přes hráz a táhnoucí se pod hustými smrky podél jezera. Po několika kilometrech jsme našli na okraji strmé stráně plné obrovských žulových balvanů porostlých Islandským lišejníkem, který na nich vytvářel stříbrný, hustý koberec, místo, kde bylo možné auto odstavit.

Utábořili jsme se na břehu, na jednom útesu pod smrky, a čekali, až se počasí zlepší. Nikde nebyl žádný zákaz táboření. Široko daleko ani živáčka. Kotel s roštem se ukázal být skvělým nákupem. Od ranních hodin jsme pod ním udr-

žovali oheň, měli tak horkou vodu a pili litry čaje a kávy. Ohniště jsem postavil hned na okraji jezera, aby nebyl problém s uhašením.

První večer jsme seděli kolem ohýnku, ohřívali si konzervu s mletým masem, přikusovali kousky chleba a zapíjeli horkým čajem.

„Slyšíte to ticho?“ zeptal jsem se, abych něco prohodil. Všichni jsme mlčeli, kolem panovalo takové ticho, až rvalo uši. Ani bzukot komára, o ptácích nemluvě, mimo občasného zapraskání v ohni, absolutní ticho.

Příští den přišel silný vítr a nebe se začalo vyjasňovat. Nápirem větru se převrátila trojnožka a spadla do jezera. Byla jasně pod vodou vidět. Odhadl jsem hloubku tak asi na necelý metr. Nezbýlo mi nic jiného než vlézt do ledové vody.

Dlouho jsem se nerozhodoval. Vyhrnul nohavice a opatrně vkročil. První krok a žbluňk! Zmizel jsem ze světa. Byla tam hloubka asi dva metry, tak to klame. Vynořil jsem se, vyprskl vodu, táhl trojnožku za sebou a vylezl na břeh.

„Mami, mami! Táta tam skočil,“ povykovaly dcery. Žena vyšla ze stanu: „Kubo! Můžeš mi, prosím tě, vysvětlit, proč ses před tím nesvlékl?“

Traperský život v divočině

Dny uplynuly, Byglandsfjord byl minulostí. Popojeli jsme a namířili do městečka Sauda, blízko známého města Bergenu. Prý tam pořád prší, ale v okolí Saudy, ve kterém je cínová huť, pražilo již několik dní sluníčko, takže jsme očekávali poměry jako na Mallorce.

Cesta tam přes pohoří je úzká silnička točící se nahoru a dolů. Ve vyšších polohách je lemována až dvěma metry vysokými vrstvami sněhu. Vhodná jen pro průjezd jednoho auta. Podle informací musí shora sjíždějící auto dát přednost vozidlu v protisměru přednost.

„Poslyš,“ povídám manželce. „Měla bys mne občas v řízení vystřídat, abys neztratila rutinu. Na ten kousek do městečka bys mohla zaskočit.“ A vyměnili jsme se. Pomlčel jsem o nastávajících možných problémech, protože jsem četl, že Norové, coby gentlemani, u ženských řidiček se přednosti vzdávají. Měli jsme ale štěstí, nikoho jsme těch třicet kilometrů nepotkali.

Postavili jsme stan na břehu Saudského fjordu, v pustině asi 10 km od městečka. V lese kolem se

černala spousta borůvek. Páni, to tak mít doma, to by bylo.

„Hledte!“ řekla babička. „Postarejte se o trochu cukru a sbírejte, co vidíte! To by byla opravdu škoda toho nevyužít.“

Zajeli jsme se ženou tedy do města, koupili 5 kg cukru, roli pergamenového papíru a začali sbírat. Babička, v blůzičce a šortkách, jako vědma v pohádce, s velkou vařečkou v ruce, stála u kotle a vařila borůvková povidla.

„Čury, mury, fuk!

Čury, mury, fuk!

Jedno křídlo netopýří,

ohníček se pěkně škvíří...“

Když borůvková masa začala v kotli tuhnout, přidala k ní trochu cukru a nalévala ji do plechových svačinových krabic. Nechala ztuhnout, vyklopila a skládala vzniklé cihly do pergamenu. Za tři dny jsme měli autokufr do poloviny plný.

Od města Saudy jsme pokračovali na sever na Hardangerfjord, přeplavili Sognefjord a odbočili do vnitrozemí. Při příjezdu k Sognefjordu jsme sjížděli z hor po úzké písečné silničce, po prud-

kém svahu se sklonem 28 m na 100, bez krajo-
vého zabezpečení. Zařadil jsem první stupeň
a brzdil, až se mi zpod nohou kouřilo. Žena do-
stala od symbolického brzdění křeče do nohou,
zavřela oči a řekla, že se na to nemůže dívat.

Uprostřed stráně jsem opatrně objížděl,
vlastně „obkluzoval,“ odstavené auto Holanda-
nů. Celé osazenstvo stálo zelené, jako okolní pří-
roda, na okraji silničky a vrhlo.

Po půldenní cestě, v okolí Golu, bylo to na řece
Hemsil, jsme objevili ostrůvek, na který se dalo
přebrodit. Zaparkovali jsme auto na „pankejt“
silnice pod keřem, přenesli naše věci a postavi-
li na mýtině ostrůvku tábor. Nejbližší civilizace
byla patnáct kilometrů vzdálena.

Zde jsme byli opravdu v divočině. Divoká
a opuštěná krajina, kolem vysoké hory, prů-
zračná voda řeky Hemsil, skvělé koupání v tůni
a nikde opravdu ani živá duše.

Hardangský sýr

Po několika dnech lenošení jsem si vzpomněl, že mi před odjezdem z domova přátelé doporučovali, abychom ochutnali norskou specialitu, hardangský kozí sýr. Ten si nesmíme za žádnou cenu nechat ujít. Když už jsme v této oblasti, tak je přece nemůžeme zklamat.

Nechal jsem tedy jeden den rodinu napospas živlům, trolům a jiným duchům a jel do městečka Hemsdal, nejbližší civilizace, pokusit se koupit zmíněnou specialitu. No ano, ale jak se řekne norský „Prosím vás, chtěl bych koupit kozí sýr?“

Problém se vyřešil sám, našel jsem sýr v supermarketu. Hnědý blok ve velikosti cihly, zabalený do trojnásobné fólie. Koupil jsem celý kus a přivezl rodině. Při té příležitosti jsem koupil také čerstvý chléb.

V očekávání lahůdky se nám po třech týdnech jednotvárné tábornické stravy sbíhaly sliny. Každému jsem z bochníku ukrojil pořádný krajíc a začal s vybalováním sýra. Pochopili jsme, proč byl zabalen ve třech vrstvách fólií.

Po vybalení ležela před námi hnědá, maličko lepkavá cihla s konzistencí zteplalé mladé goudy. Po okolí se rozlinul smrad starého kozla. Kdo v životě tento pach nezažil a nepoznal, tak neví, co to znamená. Získali jsme dojem, že i keře a stromy v okolí svésily listí. Moje žena si tím byla naprosto jista.

Vzpomněl jsem si na dovolenou před lety v Rakouských Alpách, kde naše dcery s kamarády umývaly u jednoho sedláka starého kozla, protože prý smrděl a nikdo se o něj nestaral. Jen po dlouhé diskuzi a hromobití nám majitel bytu povolil, aby se vrátily. Pod sprchou je žena drhla aspoň půl hodiny a byt přesto načichl.

To prosím neznamená nic negativního, u olomouckých syrečků je člověk na podobný odér zvyklý, taková vůně potvrzuje jen kvalitu a říznost.

Opatrně jsem odřízl každému plátek sýra, položil na krajíce chleba a popřál dobré chuti.

Nastal šok! Sýr obsadil celý ústní prostor. Nejenže měl penetrantní vůni, ale lojovitou, trochu žluklou příchuť a navíc! Byl neuvěřitelně sladký. Sýr vyrobený s karamelizovaným cukrem, proto

ta hnědá barva. Ani trojnásobné čišťení zubů nepomohlo odstranit tuto pachuť.

Vznikl problém! Co se sýrem? Zkusili jsme všechno. Jako přídavek do sobího guláše – přetloukl chuť. Namísto parmezánu se špagetami – výsledek hrozný; po přidání do houbové polévky byli veškeří červi vzbuzeni k životu a opouštěli talíře, takže nezbylo než polévku vylít. Nevěděli jsme si se sýrem rady.

Děvčata snědla suchý chléb a pod záminkou, že potřebují jít na čerstvý vzduch, se šla projít podél řeky.

Radil jsem se i s babičkou, protože ta si věděla rady i v choulostivých situacích. Tentokrát rezignovala. Tak jsem rozkrájel sýr na kousky a hodil do řeky, snad si příroda pomůže.

Za necelou hodinu se děvčata vracela a již z dálky nadšeně mávala. Každá nesla pěkného pstruha.

„Byly jsme dole u zátoky a najednou začaly být ryby jak omámené, klidně se nechaly chytout do ruky. Dvě jsme vytáhly a přinesly.“

Tehdy jsme pochopili, proč staří Vikingové opouštěli svou vlast a cestovali po světě. Ale

otevřeně řečeno, náš názor na tamější kozí sýr není směrodatný, byli jsme v Norsku jen krátkou dobu a jeho kvalitu může ocenit jen ten, kdo se tam s ním narodil. Asi by jim také nechutnaly naše české, v pivu naložené syrečky s cibulí.

Samozřejmě si naše dcerky, básnířky, omámení ryb vymyslely. Po kom to jen mají? Vylezlo z nich, že u peřejí spatřily dvojici rybářů, kteří se naivně pokoušeli chytit lososa. Jediné, co chytili, byli ti dva pstroužci, které holkám darovali.

Dvě malé rybičky, nejsem Kristus, nestačí k nasycení pětičlenné skupiny. Oznámil jsem ženě, že zaskočím, totiž zajedu do Hemsdalu něco přikoupit. V tamějším supermarketu jsem objevil nabídku. Mražené mořské pstruhy. Potvory veliké téměř metr. Koupil jsem jednoho, asi čtyřkilového, a vrátil se na tábořiště.

Žena dostala do rukou fotoaparát a musela mne v různých polohách s rybou fotografovat. Pro popsání velikosti zaskočila i obě děvčata v různých pózách. Jen babička odmítla. Ryba jí byla moc těžká. Přiznám, že jsem se „úlovkem“ po návratu domů u kolegů chlubil. Pstruh,

pečený na rožni nad ohněm, nám vystačil na tři dny.

Dech severu

Teploty o slunečných dnech dosahovaly k poledni třiceti stupňů. Jednoho dne, schylovalo se k večeru, nastala invaze komárů. Nevěděli jsme, co si počít. V obavách, že nás sežerou za živa, jsem přitáhl hromadu zeleného chvojí, hodil na oheň a ze zoufalství jsme běhali v kouři až „do uzena“.

Smrdící, jak uzené vuřty, jsme vlezli do stanu a chystali se k spánku. O půlnoci nás probudila zima. Děvčata vlezla k nám do naší ložničky a drkotala zuby. Schoulili jsme se všichni do chumlu, ale moc to nepomáhalo. Vytáhl jsem z batohu hrst svíček a zapálil je. Pomalinku se vnitřek stanu ohřál a mohli jsme spolu zamotaní usnout.

Brzy ráno jsme vstávali, každý u nosu černý rampouch sazí, a venku ležela na trávě jinovatka. Slunce vycházelo už ke čtvrté hodině ranní a začalo hřát až k osmé. Teprve k poledni nastalo opět léto, jakoby se nic nestalo.

Uplynuly dva týdny a zbývalo nám jen několik dnů před návratem domů, šel jsem se projít

s dcerkou podél řeky, s úmyslem vylézt na blízkou horu se sněhovou čepicí. Shlížela na nás z nedaleka, z druhého břehu Hemsilu, odnaproti tábořiště. Podle mapy se jmenovala v překladu „Lebka“ a dosahovala výšky něco přes 1.500 m.

Asi po jednom kilometru jsme přebrodili řeku a procházeli březovým háječkem na vyschlém rašeliništi, když jsem spatřil rudě sametovou hlavu křemeňáka. Odbočili jsme z cesty, pod břízkami byly stovky hřibů, od malého piňdourka až do velikosti s hlavou jak mísa. To nebyl houbový ráj, to bylo hřibové peklo.

Procházku jsme ukončili a vraceli se rychle zpět. Informovali jsme zbytek rodiny, sbalili všechny tašky, rance, batohy, nože do rukou a hurá!, sbírat houby.

Ne hledat! Sbírat! Děvčata snášela křemeňáky na hromádky, dospělí členové rodiny odnášeli houby na tábořiště. Celý další den jsme potřebovali na krájení a navlékání houbových plátků na nitě a natahování nití mezi keři, aby houby rychle schly.

Prodloužili jsme si pobyt o jeden den a vykašlali se na návštěvu Osla. To nám neuteče. Stojí

tam už několik století. Na zpáteční cestě jsme si vezli hrdě domů balíky usušených hřibů. K tomu borůvková povidla. Štěstí, že si nás žádný celník nevšiml.

Norsko je asi jediná země, kde spatříte růst hříby uprostřed asfaltovaných silnic. Vozovka je houbami roztrhaná, stačí se jen ohnout. Jednoho dne pobytu, při vandru divočinou, jsme potkali norského občana. Vypadal normálně, žádné přilby s rohy, a po pozdravení a krátké rozpravě jsme mu řekli, že hledáme houby. Chvilí se nás nechápavě díval a hrozně se podivil: „Proč to, prosím vás, děláte? K čemu to je? Vždyť to ani sobi nežerou.“

Po návratu domů považovali přátelé moje líčení zážitků za loveckou latinu. Jeďte se přesvědčit, nebudete litovat.

Ve stopách Aquariuse

Vzpomínky na Sorrent

Mám dojem, že ten život utíká nějak moc rychle. V každém případě nebere ohled na nějaká divoká přání a sny. Jednoho dne mě oslovila naše dcera: „Tati! Ty budeš mít kulatý narozeniny, máš nějaké zvláštní přání? Nechtěli byste si na pár dnů s maminkou někam vyjet?“

Otázku očekávaných narozenin jsem hodlal ututlat a doufal, že si toho nikdo nevšimne. Ale jak je vidět dělali si s tím rodinní příslušníci hlavu.

„Holka,“ povídám, „rád bych jel na dva týdny do Itálie. Mám to už dlouho v plánu. Někam na pobřeží Amalfi, možná se ubytujeme v Sorrentu, byli jsme tam před třiceti lety, máme na to prima vzpomínky. Tehdy jsme toho moc neviděli, finance byly omezené a tak bych chtěl tu krajinu trochu prolézt.“

Objevil jsem v antikvariátu „Poslední tři dny Pompejí,“ je to psáno podle zápisků Pliniuse mladšího, literárně zpracované a hlavním hrdi-

nou je mladý Aquarius, správce vodních systémů. Četl jsem to tolikrát, že znám obsah pomalu nazpaměť.

Dceři jsem svoje tajné přání odkryl a důvod k tomu vysvětlil. „Víš, chtěl bych ty jeho popsané cesty s maminkou projít pěšky, samozřejmě v rámci možností. Bude to pro nás dobrodružství. Jedna z těch cest je výstup na Vesuv.“

„Prima,“ řekla. „My vám tu cestu se sestrou dáme jako dárek. A kdy byste tam chtěli jet?“

Dohodli jsme se na druhou polovinu září a já jsem sháněl další informace k naší cestě, pilně se učil a opakoval svoji Italštinu.

Na začátku září jsem dostal obálku, v které byly letenky do Neapole a potvrzení objednávky noclehů v hotelu v Sorrentu. Dcerka nás upozornila, že tam máme také zaplacenou objednávku na půjčku auta, které si máme vyzvednout na letišti. Sbalili jsme s ženou kufry, přibalili vandrovnické boty pro horské túry, pár lehčích pro město, nezapomněli na plavky, zamkli dům a „Čau! Sousedé!“

Po necelých dvou hodinách letu jsme kroužili nad cílem, Neapol nám ležela u nohou. Už jsem

stejně měl nos rozplácnutý na placku, jak jsem ho celou dobu letu tisknul na okénko, aby mně nic neušlo. Již let samotný byl zážitek, počasí bylo jasné a let přes pohoří Abruzzí nad hřebeny Gran Sasso byl nádherný.

Na letišti jsem vyhledal centrálu Auto-leasingu a naše dobrodružství začalo.

„Signore, parkoviště je venku, asi půl kilometru odtud. Ohlaste se tam a auto si tam převezměte. Příjemný pobyt!“

Jak se tam dostat s kufry a taškami? A kterým směrem se máme dát? Chodíme sem a tam a hledáme tabulky s informacemi, najednou zastaví u nás malý autobus a šofér nám kyne, abychom si nastoupili. „Sakra, jak může vědět, kam chceme jet?“ Přesto tam vlezem a opravdu po půl kilometru zastaví u obrovského parkoviště plného aut. Mávne rukou, „Arrivederci!“ a byli jsme tam.

Po delším handrkování v kiosku agentury, byly tam nejméně čtyři půjčující firmy, jsme dostali klíček a poznávací číslo objednaného auta. Mezi těmi desítkami řad jsme hledali to naše. Očekávali jsme malého Fiata, nebo VW, ukázalo se, že pro nás tam stálo připravené velké kombi

Laguna. Žádný návod, žádné zaškolení, sedni a jeď. Papíry v přihrádce.

Po deseti minutách zápolení se mi podařilo najít a zařadit zpátečku a vycouvat z řady. Adresu hotelu v Sorrentu jsem měl, ale jak se tam v tom dálničním frmolu dostat, jsem nevěděl. Navigaci auto nemělo. A kde má vůbec ukazatel paliva. Má plný tank, anebo nic v něm? Nějaká ta ručička ukazovala na maximum. Čeho?

Motali jsme se podle nosu směrem na pobřeží Amalfi. Téměř po 40 kilometrech, zmíněná ručička se ani nepohnula, jsem odbočil pro jistotu k benzince, abych natankoval. Pumpa mně plivla do tanku necelé 2 litry a ohlásila plný tank. Ručička zůstala mrtvá.

Ocitli jsme se přímo v centru Sorrenta. Ploužil jsem se městem asi třicítkou a nervoval tím za mnou jedoucí vozy místních obyvatel. Zrosený potem z nervozity jsem projel centrum a namířil podle ukazatele směrem Amalfitána. Zastavil jsem u jedné autogaráže a zeptal se na hotel. K mému velkému překvapení jsme byli na správné ulici, hotel prý je nedaleko.

Smůla byla, že jsem kvůli dotazu odbočil na jednosměrku a byl jsem nucený se vrátit přes přístav do města a celou tu torturu si zopakovat, než jsme se dostali na stejné místo. Pokračovali jsme v jízdě a zoufale vyhlíželi náš hotel Bella Vista. Silnice opustila město a stoupala po okraji strmé skalnaté stěny do kopce.

Do skály byly vestavěny velké, rozsáhlé hotely, toho času ale uzavřené, a některé z nich se nacházely v bídném stavu. Spatřil jsem na naší straně nad mořem parkoviště s malým domečkem a hned jsem na něj vjel. Stála tam malá skupinka lidí, kouřili a bavili se mezi sebou. Poprosil jsem je, jestli mně mohou říct, kde je náš hledaný hotel.

Prohlédli si mne od hlavy k patě, od paty k hlavě, jako bych byl trochu „plem, plem“, všiml jsem si, že jsou oblečeni v pracovním, jako obsluha v restauraci, a jeden z nich mně povídá: „Signore! Stojíte s vaším autem právě na střeše hotelu. Toto parkoviště k němu patří. Ten domeček tady, to je vchod do výtahu, přiveze vás přímo k recepci.“

Přes zábradlí na okraji parkoviště jsme viděli pod námi, v hloubce asi 50 metrů, modrou, průzračnou vodu Sorrentského zálivu a terasy našeho hotelu, který byl také vbudován do skály.

Po proceduře ubytování jsme koukali s balkonem našeho pokoje na moře, nad ním se v dálce tyčící Vesuv a na obrysy ostrova Ischia v Neapolském zálivu. Paráda! To byl skutečný kýč.

Do samotného centra města to byla od hotelu jen čtvrt hodina pěšky. Po celou dobu pobytu jsme auto nepotřebovali. Hned druhý den jsme si za pár šupů koupili na stanici metra turistickou týdenní jízdenku na veškeré dopravní prostředky v okolí Neapolského zálivu.

Cesta na Vesuv

Měl jsem prostudováno, že hrdina Aquarius, ten den před výbuchem hory, jel na svém koni překontrolovat porušený akvadukt. Vyjel z Pompejí od Porta di Vesuvio směrem na Vesuv a od jeho úpatí šel pěšky k vrcholku.

Dostal jsem informaci, že nejlépe je jet ze Sorrenta metrem do Pompejí, tam vystoupit na stanici Villa dei Misteri a přestoupit na autobus, který nás na výchozí místo doveze. Jinak se musí celé město obcházet dokola. Kde vzít dnes koně, že jo?

Řekl jsem ženě, že jdeme na horskou túru, tudíž about do horských vandrovnických bot. Venku svítilo slunce a ve stínu bylo téměř třicet stupňů. Všechno klaplo podle mých představ, autobus nás vysypal na zastávce a my jsme si to nasměrovali ke kuželu v dálce se tyčícího Vesuvu. Po široké stoupající ulici, po obou stranách lemované vilami a stavbami lepších situovaných občanů. Parádní restaurace a hotely byly v tom čase ještě v klidu, navíc byli jsme tam po sezóně, to člověk nesmí zapomenout. Zahrady plné ze-

lených a zralých citronů, tím je ta oblast známá, které zářily jak zlaté koule na vánočních stromcích. Některé opuštěné zahrady byly plné odpadků a smetí. Nějak se to nesrovnávalo s těmi pompózními stavbami v sousedství.

Po zádech nám stékal pot, jak při pobytu v sauně, žena mrčela, na co potřebuje těžké boty, když jdeme po asfaltové ulici. Ta se ale táhla a nabírala na výšce. Dosáhli jsme piniového lesíku, teď už budeme v přírodě, utěšoval jsem ženu. Zde začne ten můj toužený vandr.

Před námi se neočekávaně objevilo oplocení z mříží, vysokých tři metry, s širokou bránou, za kterou byla vidět stavení, před kterými stáli „rejnzři“ v khaki oblečení a zastavili nás.

„Signori, chceme jen jít na vrchol. Tam a zpátky.“

„Vstupenky dostanete támhle u pokladny a musíte půl hodiny počkat, než přijedou džípy, které vás nahoru zavezou.“

„Pánové, jestli vám záleží na vstupném, tak ho rád zaplatím, ale já jsem si to vše prostudoval a těšil se, že půjdu jak literární hrdina po stráni na vrchol Vesuvu pěšky. Tady to mám ještě i v tu-

ristickém průvodci v Italštině,“ a strčil jsem jednomu tomu, asi hlavnímu hlídači, moji knížečku pod nos.

Podíval se do průvodce a pokrčil rameny. „Ne, že bych ty peníze od vás nevzal, ale to byste musel mít povolení z ministerstva z Říma. Již přes deset let je zde přírodní park, kde privátní vandrování není povoleno. Ten plot je kolem celého Vesuvu, protože se z něho stávala skládka odpadků a to jste jistě místy cestou sem viděli. Je mi líto, jestli chcete nahoru, tak jen s našimi „landrůvry,“ pod dohledem. Dostanete číslo a při zpětné cestě ho opět odevzdáte.“

Mezitím přijelo několik aut a mikrobusů, zaparkovali u brány, a všichni cestující čekali na další dopravu. S povzdechem, zklamán, jsem koupil vstupenky a připojili jsme se k čekajícím. Po chvíli přijelo několik terénních aut, do kterých nás všechny naložili. Cestou k vrcholku jsem si všimal původní cesty, která se klikatila po úbočí k vrcholu, na ní opuštěná a částečně rozpadající místa s lavicemi, původně pro odpočinek vandrovníků, v zátočinách vyvěreliny ztuhlé černé lávy porostlé piniemi, a bylo mi z toho

smutno. Sakra, člověk letí pár tisíc kilometrů a pak se musí podřídít stádu.

Na prašné plošině parkoviště, několik desítek metrů pod vrcholem, nás auta vysypala. Řidiči ohlásili, že odjezd je ze stejného místa, a nemáme zapomenout naše kartičky s čísly.

Po stezce plné sopečného prachu jsme šli k vrcholu, obdivovali stráně pokryté popelem, balvany zvětralé lávy a u vrcholku stopy posledního výbuchu, nabobtnalé černé knedlíky.

Dosáhli jsme okraje širokého kráteru. Kolem stály kiosky se suvenýry, jak na pouti. Mladý průvodce nám nabízel svoje služby. A když se dověděl, že jsme z Prahy, tak svoji nabídku snížil jen na pár euro. Řekl, že stejně nemá co dělat, návštěvníků je málo. Plácli jsme si a provedl nás kolem kráteru a vyprávěl dějiny Vesuvu, které jsem znal nazpaměť. Nechtěl jsem mu kazit náladu a vyslechl si vše, dávaje pozor, jestli nekecá.

Měli jsme ten den štěstí, říkal, že čekají někdy měsíce, než se objeví nějaká fumarola, z které se trochu dýmá, a asi jen pro nás, tam opravdu z kráteru něco kouřilo. Doufal jsem, že tam nezapálili nějaký keř, aby vzbudili dojem činného

vulkanizmu pro návštěvníky. Další zklamání bylo, že kráter se nedá obejít dokola, protože tam mají zabudovanou meteorologickou a sopečnou kontrolní stanici, takže je velká část pro návštěvníky zakázaná.

Udělal jsem pár fotek, za nekřesťanskou cenu jsme si koupili sopečnou pecku, a šli zpět k autům, která nás odvezla dolů a vysadila, díky bohu, až na okraji Pompejí u stanice metra Torro del Greco, odkud nebyl problém se dostat do našeho hotelu.